забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції як на українському так і на світовому ринках, рівень якості значною мірою залежить від рівня її аналітичного забезпечення. Тобто вдосконалення останнього приведе до підвищення конкурентоспроможності продукції.

Література.

1. Петров В. М./«Організація та шляхи підвищення ефективності виробництва яєць» // Вісник ХНАУ ім. Докучаєва. Серія "Економіка АПК і природокористування". -2007.- С. 88.

2. Дикань В.// Управління якістю як фактор конкурентостійкості підприємства// Економіка України №1, 1996.- с. 43-47.

3. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов, А.М. Тищенко, Н.А. Дроботько, О.С. Абрамова. - Харьков. Издательство ХНЗУ, 2004. - 256 с

4. Корсун Т.А. Формирование конкурентоспособных предпринимательских структур/Известия ИГЭА №5(61) 2008. – с.9-11.

5. Мармуль Л.О, Аверчева Н.О. Економічна ефективність в галузі птахівництва //Таврійський науковий вісник.- Випуск 16, - Херсон.- 2000. – С. 142-145.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ковальова О.П.,*магістрант,
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

В умовах економічної кризи, високої вартості кредитів та низького рівня рентабельності виробництва великого значення набуває державна підтримка розвитку галузей національної економіки.

Аграрні підприємства України в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів найперші потребують бюджетних коштів, які повинні забезпечити підтримку галузі та вихід її на якісно новий рівень розвитку.

Бюджетна підтримка розвитку аграрних підприємств здійснюється через механізм цільового фінансування, наукове

* *Науковий керівник – Шев`якова Т.П., к.е.н., доцент*

обґрунтування та удосконалення якого є одним із головних інструментів розвитку сільського господарства. Однак, зростання обсягів цільових надходжень за програмами підтримки АПК не завжди супроводжується зростанням обсягів виробництва, що викликає потребу у вивченні питань бухгалтерського обліку та контролю коштів бюджетного фінансування.

Проблематиці теоретичного визначення та удосконалення обліку цільового фінансування в АПК присвячені праці таких вітчизняних вчених-економістів, як П. Гайдуцького, М. Дем`яненка, В. Пархоменка, В. Завгороднього, В. Єфіменка, В. Сопка, В. Жука, В. Гавриленко, Л. Суліменко, Л. Гуцаленко та багатьох інших. Не зважаючи на велику кількість наукових публікацій, деякі питання проблематики та удосконалення обліку цільових надходжень є актуальними для наукових досліджень.

Методологічні засади формування в обліку інформації про цільове фінансування сільськогосподарських підприємств визначені Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [1], в якому використовується термін «цільове фінансування», при цьому конкретного визначення даної дефініції стандарт не містить.

На думку В. Гавриленко, цільове фінансування – це забезпечення підприємств грошовими коштами з визначених джерел на конкретні цілі. Кошти цільового фінансування і цільових надходжень витрачаються в суворій відповідності до встановлених кошторисів [2].

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» визначає державну допомогу як захід уряду, розроблений для надання економічних пільг, визначених конкретно для одного суб`єкта господарювання або групи суб`єктів господарювання, які відповідають певним якісним критеріям [3].

Головною проблемою, з якою стикаються працівники бухгалтерій аграрних підприємств є відсутність чіткого нормативного документу, який відображав би методику формування в обліку інформації про суми отриманих бюджетних коштів.

З цього приводу Л. Суліменко та Ю. Зима зазначають, що «досвід регламентації обліку державної фінансової підтримки в інших Україні, Росії та Білорусі та міжнародному обліку, вказує на необхідність вдосконалення нормативного забезпечення обліку

бюджетної підтримки в Україні, зокрема, на розробку та затвердження методичних рекомендацій, які б розкривали питання, пов`язані з обліком та контролем державного фінансування (цільового фінансування, державної допомоги) на сільськогосподарських підприємствах» [4].

Л. Гуцаленко пропонує «розробити та ввести П(С)БО «Цільове фінансування», яким будуть регламентуватись основні положення та особливості відображення в обліку дотацій та субсидій, зокрема для сільськогосподарських підприємств» [5].

Ми підтримуємо думку Л. Гуцаленко, оскільки введення вищеназваного П(С)БО спростить роботу бухгалтеру по відображенню коштів бюджетної підтримки АПК з огляду на їх збільшення в майбутньому, про що свідчить Програма розвитку українського села на період до 2015 року, яка затверджена постановою Кабінету міністрів України від 19 вересня 2007 року № 1158.

Одним із важливих проблематичних питань обліку державної підтримки є врахування вимог податкового законодавства України. При врахування цього аспекту В. Гавриленко висловлює думку, що «раніше асигнування з бюджету у вигляді субсидій (дотацій), надані окремим підприємствам і організаціям окремих галузей у податковому обліку являли собою дохід від позареалізаційних операцій. А для відбиття в декларації ДПАУ прирівнювало їх до безповоротної фінансової допомоги. Це невірно, адже за економічною суттю субсидії (дотації) не вписуються у визначення з п. 1.22.1 Закону про прибуток і тому не повинні обкладатися податком на прибуток» [2].

Ми також вважаємо, що підприємства, які отримали суму цільового надходження з бюджету не повинні відображати його в складі валового доходу, що буде суперечити концепції такої підтримки аграрного товаровиробника.

Кінцевим результатом організації системи бухгалтерського обліку і підставою для прийняття управлінського рішення керівництвом підприємства є фінансова звітність.

На сьогоднішній день перелік фінансових звітів не передбачає відображення інформації щодо надходження і використання коштів державної підтримки, що не дає змоги на інституційному рівні контролювати процеси цільового фінансування підприємств.

На нашу думку, у Примітках до річної фінансової звітності необхідно виділити окремий розділ «Кошти цільового фінансування»,

який би передбачав формування облікової інформації щодо виділених державним бюджетом коштів та каналів їх використання у господарській діяльності, враховуючи перелік бюджетних програм, оскільки даний розділ буде джерелом інформації для подальшого контролю використання бюджетних асигнувань на всіх рівнях управління.

В результаті наукового дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку цільового фінансування аграрних товаровиробників ми дійшли наступних висновків:

— на сьогоднішній день практично відсутня нормативно-правова база з регулювання бухгалтерського обліку державної підтримки АПК. В цілях удосконалення обліку цільових коштів ми пропонуємо розробити та затвердити Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Цільове фінансування»;

— враховуючи вимоги податкового законодавства, вважаємо суперечливим визнання сум цільових бюджетних коштів валовими доходами, що підлягають оподаткуванню, оскільки це заперечує їх економічну суть ;

— з метою удосконалення фінансової звітності, зокрема стосовно формування інформації щодо коштів цільового фінансування пропонуємо ввести розділ до Приміток до річної фінансової звітності «Кошти цільового фінансування».

Література.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»/Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://proaudit.com.ua/buh/standart/p-s-bo-15-dox-d.html.

2. В. В. Гавриленко, В. Ю. Звенячкіна. Цільове фінансування та його відображення в обліку власного капіталу/ В. В. Гавриленко, В. Ю. Звенячкіна//Економічний простір. - № 12/1. – 2008. – С. 65-74.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article

4. Л. А. Суліменко, Ю. П. Зима. Проблеми регламентації обліку державного цільового фінансування/ Л. А. Суліменко, Ю. П. Зима /Облік і фінанси АПК - № 3. – 2010. – С. 62-64.

5. Л. В. Гуцаленко. Активізація бухгалтерського відображення та підсилення контролю державних асигнувань в сільське господарство/ Л. В. Гуцаленко /Облік і фінанси АПК - № 1. – 2010. – С. 16-29.